

Vávra, Dušan

[Rychetská, Magdaléna. Bouřlivý příběh: postavení katolíků v
Čínské lidové republice]

Religio. 2025, vol. 33, iss. 1, pp. 149-151

ISSN 1210-3640 (print); ISSN 2336-4475 (online)

Stable URL (DOI): <https://doi.org/10.5817/Rel2025-40562>

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/digilib.82258>

License: [CC BY-NC-ND 4.0 International](#)

Access Date: 30. 06. 2025

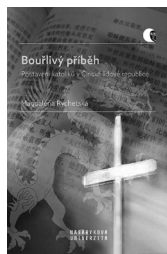
Version: 20250626

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University
provides access to digitized documents strictly for personal use, unless
otherwise specified.

Magdaléna Rychetská,
Bouřlivý příběh. Postavení katolíků
v Čínské lidové republice.

Masarykova univerzita, 2023.

ISBN 978-80-280-0166-7.

DUŠAN VÁVRA

Filozofická fakulta, Masarykova univerzita, Brno, Česko • dvavra@mail.muni.cz

Tématem monografie *Bouřlivý příběh: Postavení katolíků v Čínské lidové republice* je situace katolické církve v Číně, ovšem záběr publikace je širší. Ve dvou úvodních přehledových kapitolách autorka představuje dějiny přítomnosti křesťanství (s důrazem na katolíky) v Číně a tyto kapitoly tak představují úvod do celé problematiky křesťanství v Číně, což je v českém kontextu velmi cenné, protože tu taková publikace dosud chybí. Metodologicky je práce kombinací kompilačního, pramenného a terénního výzkumu.

V úvodu práce autorka vymezuje základní pojmy, které jsou vlastně stručným uvedením do náboženské politiky čínského státu, především termín „politická sinizace“, který představuje základní rámec nátlaku současného čínského státu na náboženské skupiny. Následně se autorka vymezuje vůči některým trendům v soudobém akademickém bádání o křesťanství v Číně a formuluje vlastní pozici.

Následují kapitoly o dějinách křesťanství a katholicismu v Číně a dějinách sino-vatikánských vztahů (od vzniku ČLR v roce 1949). Jádrem práce tvoří kapitola o současném postavení katolíků v Číně, která je postavena na studiu právních a legislativních pramenů, jejich implementaci v náboženské politice ČLR a terénním výzkumu autorky v katolických farnostech provincie Zhejiang v letech 2017-2019. Tato jádrová kapitola představuje vynikající shrnutí a zároveň hlubší sondu do fungování katholicismu v prostředí současné ČLR a měla by být povinnou četbou pro každého, kdo se o téma v českém prostředí zajímá.

V úvodu se práce vymezuje vůči akademickému studiu křesťanství (a obecně náboženství) v podmínkách ČLR. Náboženství představuje v rámci čínského politického režimu citlivé téma a křesťanství zvláště - coby cizí, západní náboženství, jak to Číňané běžně vnímají. Akademické studium křesťanství v ČLR je proto vystaveno explicitním a důsledným politickým tlakům, což negativně ovlivňuje jeho hodnotu. Vymezení se vůči studiu křesťanství v ČLR je očekávatelné, autorka se však vzápětí vyme-

zuje rovněž proti části akademického studia křesťanství v ČLR na Západě, které je zastoupeno zejména v akademickém prostředí v USA. Kritizované přístupy se vyznačují apriorním předpokladem, že křesťanské skupiny se nacházejí v inherentním konfliktu s komunistickým režimem, konflikt je předpokládán jako samozřejmá a nevyhnutelná situace. Autorka se vůči tomuto předpokladu vymezuje, ukazuje, že se týká pouze v Číně nelegálních, „podzemních“ církví, zatímco většina křesťanů v Číně, včetně katolíků, je součástí povolených církví, jejichž vztah k režimu je mnohem komplexnější. Tuto komplexitu autorka vyzdvihuje a objasňuje ve své práci, a tento přístup je jednoznačně přínosem.

Zdůraznění komplexity vztahů mezi katolickou církví a čínským státem je zřetelnou základní linií celé práce. Autorka systematicky ukazuje různorodé a proměňující se postoje ve vztahu obou aktérů, které jasně překračují zjednodušující představu protikladu represivního režimu a vzdorující církve. Týká se to dějin sino-vatikánských vztahů (kap. 4) a zejména každodenního fungování katolické církve v ČLR jako takové i na lokální úrovni (kap. 5), kde je dominantní akcí zjevně obtížné vyjednávání, a nikoliv pouze represe a vzdor. Příklady, které autorka uvádí, zřetelně ukazují, že dobré vztahy s lokálními zástupci režimu mohou v některých případech zajistit toleranci aktivit, které jsou oficiálně zakázané. Kniha v těchto pasážích mimochodem objasňuje čtenáři jeden ze základních rysů soudobého čínského režimu, kterým je decentralizace a rozsáhlá delegace nejrůznějších agend na lokální (nižší než centrální) úroveň administrativy, kde se často teprve utvářejí konkrétní politiky, které ovlivňují bezprostředně životy čínských občanů.

Kniha má však bohužel i negativa, která plynou zejména ze špatné redakční práce (zjevně na straně autorky i nakladatelství). Práce obsahuje příliš mnoho míst, kde autorčina argumentace není úplně jasná, případně je nedotažená, vyskytují se různé chyby i věty, které úplně nedávají smysl. Až komická je následující věta ze str. 31, najdou se i další, méně očividné problémy: „Většina z nich [katolických misionářů v 17. stol.] se zabydlela v hlavním městě, kde se snažila konvertovat místní nevzdělané venkovské obyvatelstvo.“ Týká se to zejména kapitoly o dějinách katolických misíí, která by měla projít revizí, nechává příliš mnoho nedořešeného nebo nejasně zformulovaného.

Uvedený problém se na druhou stranu týká spíše jednotlivostí a další kapitoly jsou jím dotčené mnohem méně. Problematická je ovšem v jednom podstatném ohledu i metodologická část knihy (str. 14-17). Autorka zde představuje teoretický rámec ekonomického přístupu k náboženství. Dále pak tvrdí, že se podle této teorie „předpokládá, že v autoritářském režimu (jakým je komunistická Čína), by to teoreticky mělo vést k odporu náboženství vůči totalitnímu státu – protože kněží by měli být motivováni

k obraně zájmů členů církve poškozovaných represivním režimem“ (str. 15). Je to součást autorčiny výše zmíněné kritiky přístupů předpokládající inherentní konflikt mezi režimem a církví. Ve skutečnosti však vůbec není jasné, jak kritizované přístupy souvisejí s ekonomickou teorií náboženství. Zdálo by se, že pokud jde o to, jak hájit zájmy věřících, kteří si následně v „duchovním supermarketu“ vyberou církev, která je hájí nejlépe, vyberou si naopak tu s nejlepšími vztahy s režimem. V práci tento rozpor není reflektován.

Přes uvedené dílčí problémy jde o velmi hodnotnou publikaci, která české prostředí obohacuje o přehledné představení fungování katolické církve v Číně a je zajímavou sondou do fungování čínského režimu obecně, což může být cenné pro velmi široké publikum – Čínu sice nemáme úplně „na vlastním dvorku“, ale tak nějak tušíme, že se tam časem klidně může objevit.

Religio 33/1, 2025, 149-151.

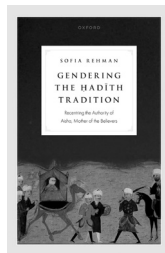
<https://doi.org/10.5817/Rel2025-40562>

This work can be used in accordance with the Creative Commons BY-NC-ND 4.0 International license terms and conditions (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>).

Sofia Rehman,
Gendering the Hadith Tradition:
Recentring the Authority of Aisha,
Mother of the Believers.

Oxford University Press, 2024.

ISBN 978-0-19-286598-4.

ILYA SYAFA'ATUN NI'MAH

Education Program for Female Ulama Cadres, Istiqlal Mosque & PTIQ University Jakarta, Jakarta, Indonesia • ilyasyafaatunn@gmail.com • ORCID 0009-0004-1207-2308

The present study examines the role of male dominance and patriarchal power structures in the marginalisation of Aisha's scholarly position in Islam, as explored in the book under review. Aisha was one of the wives of the Prophet Muhammad and the daughter of Abu Bakr, a close companion of the Prophet. Aisha was known for her intelligence and extensive knowledge in various fields, including hadith, Islamic law, and poetry. This book